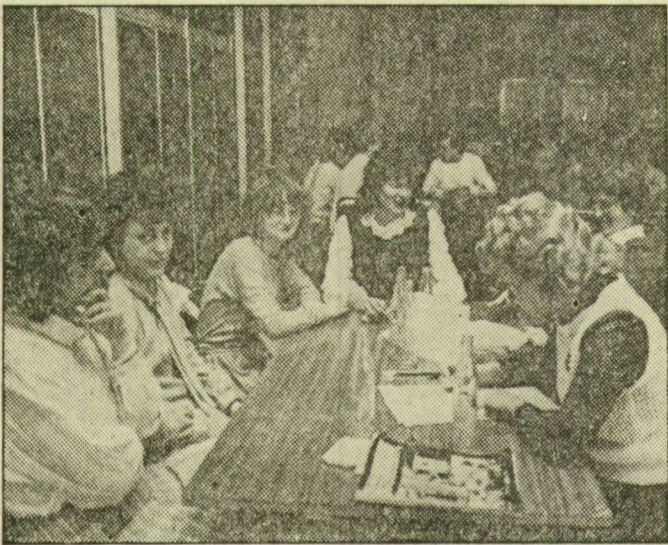

Munka, műveltség, minőség

Finálé előtt a megyei munkásművelődési akció

Kezdjük a legfontosabbal! A Munka és műveltség ideai akciósorozatának befejezés előtti versengésén, az írásbeli döntőn a résztvevő 25 csapat közül a következő nyolc lehet ott a május 18-i szóbeli finálén: a hőmezővársárhelyi Elektromos Szövetkezet *Elektron '71*, a Hódiköt *Bolyai János*, a szentesi Csatorna és Vízmű Vállalat *Juhász Gyula*, a makói FÉG Delta, a Szalámigvár és Húskombinát *Madame Curie*, a Ruhagyár *Munkásör*, a Délép *Vedres István* és a KSZV nagylaki gyárának *Stajéta* szocialista brigádjának csapata.

Fejtörés — megoldás közben

Nem volt könnyű eljutni eddig, hiszen a tizenegyedik esztendeje tartó műveltségi mozgalom 1984-85-ös akciójába *ezernégyszáz brigád nevezett, mintegy tizenöt-ezer felnőtt dolgozó* — a legmagasabb iskolai végzettségük értségi — fogott ismét könyvet a kezébe, kezdett helytörténeti gyűjtőmunkához, vett részt felkészítő előadások során és előselejtező vetélkedőkön. Ennek jelentősége két szempontból is felértékelődik. Egyrészt akkor, ha szembesítjük az 1973-as induló év adataival, amikor is 203 szocialista brigád 2650 tagja vett részt a mozgalomban. A másik megközelítési lehetőséget az indokolja, hogy napjainkban oly gyakorta — s nem okok nélkül — hangoztatjuk a műveltség presztízsének fakulását, a gmk-k, második és harmadállások időrabló és energiafálgó jelenségét.

Négy éve újult meg a művelődési mozgalom. Mégpedig *öt esztendőre szóló programot dolgoztak ki* a szervezők, melynek lényege, hogy a magyar nép történelmét és művelődéstörténetét, kultúráját, művészetét

párhuzamosan, egymásra épülő rendszerben dolgozzák föl. Emellett esztendőnként kapcsolódnak kiemelkedő évfordulókhoz, eseményekhez. Így az ideai felkészülés során a *reformkor és az első világháború közötti művelődéstörténeti vizsgálódások tárgya, hazánk felszabadulásának negyvenedik évfordulója* tiszteletére a brigádok honismereti, helytörténeti, üzemhistóriai pályamunkákat készítettek. A díszes, dokumentumokban gazdag, fotókkal, grafikonokkal, ábrákkal díszített tartalmas és alapos dolgozatok nem csupán erősebbre fűzték a készítőket közelmúltunkhoz és a szűkebb pártia, gyár, üzem, település életéhez, de több új értékes krónikát is adtak a helytörténészek kezébe. Az elmúlt négy évtized művészetéhez kapcsolódott az irodalmi művekből készült filmek elemzése, földolgozása, élményszerű interpretálása. Egyszóval volt feladat bőven — s hogy a brigádok komolyan vették a felkészülést, nem csupán a

szombati írásbeli döntő igazolta, de az előtte lebonyolított versenyek sokasága is.

Harminc esztendővel ezelőtt annak a munkásnak a képét ragasztották ki a dícsőségablára, aki el sem mozdulva az esztergagéptől, akár 2 ezer százalékra teljesítette a tervet. Az öncélú, csak a teljesítmény-mutatókat srófoló verseny helyébe a *minőségi tevékenység lépett*. S nem végezhet minőségi munkát csak a sokoldalúan művelt, szakmáját kiválóan értő munkás! Ezt ismerték föl a munkásművelődés szervezői, s ezt igazolja az évenkénti érdeklődés és emelkedő színvonal. Most már nem is kérdés, hogy egy műszeresnek szükséges-e ismerni kenyéradó gyára történetét; kell-e tudni a szövegírónek az aradi 13 névsorát; muszáj-e fölsmerni Gulácsy Lajos festményein a szimbolizmus stílusjegyeit; s használ-e valamit, ha véleményével továbbgondolja Angi Vera sorsát...

T. L.

Jubileumi műszaki hónap

Kisjubileumához érkezett az idén ez a minden évben visszatérő műszaki-tudományos seregszemle, a műszaki hónap. Ebben az évben és ismét májusban, 25. alkalommal rendezi meg az MTESZ, az SZMT, a KISZ megyei bizottsága, a TIT megyei szervezete és a két tanács művelődésügyi osztálya a *műszaki hónapot* Szegeden és Csongrád megyében.

A műszaki-tudományos haladásnak, szakembereinknek az MTESZ és társ-tömegszervezetei által rendezett, egyben nagy hagyományokkal rendelkező seregszemléje május 2-án plenáris előadással veszi kezdetét, és ezen *Váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter tart előadást a műszaki fejlesztés társadalmi, gazdasági és műszaki feltételeiről*, a Technika Háza nagytermében, Szegeden. Szintén plenáris előadás keretében mondja el véleményét a feltalálói és újítói tevékenység szerepéről, a vállalkozás változó viszonyai között *dr. Pusztai Gyula*, az Országos Találmányi Hivatal elnöke, május 22-én. Ugyancsak nagy érdeklődésre tarthat számot az a kétnapos nagyrendezvény, amely országos részvételű, és kiemelten a műszaki fejlesztés problémakörével foglalkozik. Ez utóbbi rendezvény-sorozat keretében előadást tart: *dr. Csendes Béla, dr. Müller István, dr. Bogánár József, dr. Birman Erzsébet, Horváth István, Adam Antal és Kevei Béla*.

Az ideai, a jubileumi műszaki hónap annak a nagyon fontos gazdaságpolitikai célkitűzésnek is szolgálatába kíván állni, hogy a szakemberek folyamatosan kísérjék figyelemmel a műszaki-tudományos haladást. Ez a folyamat nagyon sok összetevőből áll. Egész reálértelmiségünkre vár a feladat a feltételek megteremtésében, a működő technológiák állandó és folyamatos megújításában, a ráfordítási költségek csökkentésében és a cselekvési idő minimalizálásában. Ezek azok a nagy összefüggések, amelyeket a szellemi tőke,

mint a műszaki-tudományos haladás legaktívabb letéteményese, hathatósan befolyásolhat.

Szegedi szervezetünk 1961-ben a tudomány közvetlen termelőerővé válásának marxi gondolata jegyében szervezte ezt, a most jubiláló rendezvénysorozatot. Azt követően a műszaki haladás gazdasági hatékonyságával, majd a gazdaságpolitika legaktuálisabb kérdéseivel foglalkoztunk. Az ideai rendezvénysorozat első sorban arra ösztökéli a szakembereket, hogyan kell (és lehet) a tervező munka javításával szolgálni a műszaki fejlesztést a módosított gazdasági szabályozórendszerben, közben már a VII. ötéves tervre is gondolva. Ugyanakkor az ideai műszaki hónap programjával segíteni kívánjuk a hosszú távú megyei fejlesztési tervekét.

Az ideai programba vett rendezvényeknek több mint felét Szegeden tartjuk, de a megye másik négy városában is hangzanak el előadások. A rendezvények mintegy felét üzemekben, gyárakban, intézményekben, a termelőmunka közvetlen életközelségében tartjuk.

A műszaki hónap ma már rangot jelent a technikai-tudományos fórumok sorában. Az elmúlt huszonegy év 2066 rendezvényén 141 ezer résztvevő jelent meg. **A folyamatosság, a szakmai tartalom és az itt említett adatok is azt igazolják, hogy a műszaki hónapok jelentős fórumává váltak — és 1961-ben Szegedről kiindulva, az MTESZ-ből országos mozgalommá lettek — műszaki-gazdasági jelenünk és jövőnk formálásának.** Reméljük, hogy a most jubileumához érkezett műszaki hónap programjának megvalósulásával tovább növeljük műszaki-tudományos értelmiségünk alkotóképességét, ezen keresztül fejlesztéspolitikánk sokoldalúságát.

Dr. Bátyai Jenő,
az MTESZ megyei szervezetének alelnöke

Tejtestvéreként

Befejeződtek a jugoszláv filmnapok

Ötven événél is több már, hogy *Németh László* a cím-béli szép metaforával fejezte ki és fogalmazta meg a *Közép-Kelet-Európában együtt élő népek egymásra utaltságának, sorsközösségének* eszméjét. A szellemi hídverés folyamatához, tudjunk, igen sokféle rendezvény, akció hozzájárulhat — ilyennek számítottak például a JATE-klub és a Csongrád Megyei Moziüzemi Vállalat által rendezett, pénteken befejeződött, három napon át hat film megtekintését biztosító *jugoszláv filmnapok* is.

JATE-klub, péntek este. *Rajko Grlic* 1980-ban készült *Csak egyszer szereztünk* című, négy éve Cannes-ban szép sikert aratott filmje a vásznon. Több, mint érdekes alkotás. Nekünk alighanem egyféle emberi tragédiák komor „heurékaélményt” is adni képes mű: a jugoszláviai ötvenes évek hajnalát mutatja be, az 1948-ban „kiátkozott” Jugoszláviát, ahol a sztálinista és a titóista erők összecsapásából nagy körvonalai sejlenek elő.

A vendégek — *Slobodan Vuksic*, a belgrádi Centar-film reklámfőnöke, *Milanko Smiljanic*, a Subotica-film igazgatója, *Mester István*, a szabadkai mozivállalat osztályvezetője, továbbá *Milan Mitic*, a belgrádi Esti Hírlap, a 650 ezer

példányszámban megjelenő *Vecernie Novosti* filmkritikusa — egyetlen nagyobacska asztal körül együtt ülve vendéglátókkal és érdeklődő egyetemistákkal (Szó, mi szó: utóbbiak tehéneknéknéppenséggel többben is). És már arról hallhatunk, milyen is a film-forgalmazási rendszer déli szomszédainknál (15 vállalat konkurenciáharca által meghatározott), mennyire érdekelt a nézőszám alakulásában a vállalat (maximálisán), és például az új sikerfilmeket miért képesek a lehető legrövidebb időn belül a hazai közönség elé tárni. (Mert ez a gyorsaság többszörösen megtérül.) Szabadkán a négy moziban naponta átlagosan 2

ezren fordulnak meg, az éves nézőszám 1 millió körül jár, az átlagos jegyár 100 dinár. (Kb. 20 forint.) A moziüzemi vállalatok egyetlen fillér (bocsánat, para) állami dotációt sem kapnak...

... és így tovább, rengeteg friss, hasznos és érdekes információ. Már a magyar film jugoszláviai, imponálóan jó híreről-rangjáról van szó, rendezők nevei, filmek címei röpködtek a levegőben, szinte észre sem venni, mennyire elszaladt az idő, s már a búcsún a sor. Igazi, őszinte barátsággal, megihitt, embermeleg kedvességgel. Ahogyan közép-kelet-európai tejtestvérekhez illik.

D. L.

Országos Diáknapok '85 — Pécs

Csongrád megye műsora kapta a fesztivál díját

Színvonalas programok mintegy ezer tehetséges fiatal részvételével — ez fémjelozte a *II. Sopianae Diák Napokat* Pécsen. A jó szervezőknek köszönhetően — már csütörtök estétől — számos színhelyen pontosan zajlottak a versenyek, s a szabadidős kulturális kínálat is minden igényt kielégített. A Csongrád megyeiek szerkesztett műsorukat Baranya megye és Budapest után, a programnak megfelelően szombat este adták elő. A nagy sikert aratott produkciót a zsűri és a diáktanács az országos diáknapok legrangosabb díjával, a *Fesztivál-díjjal* jutalmazta.

A műsor rendezője *Sándor János*, a Szegedi Nemzeti Színház főrendezője, és a táncok koreográfusa *Nagy Albert*, a Szeged Táncegyüttes vezetője szerint is becsülettel helytálltak fiataljaink. Ennek köszönhetően vasárnap délelőtt a diáknapok zárórarendezvényén, a gálaműsoron ismét pódiumra léphetett a hőmezővársárhelyi *Krokodil* rocksoport, *Papp Lilla* (hegedű) és *Gelencsényi Krisztina* (ének), a prózamondó *Nagy Erika* Szentesről, a csongrádi *Batsányi János* Gimnázium diákszínpada, a szentesi versmondó *Alföldi Róbert*, a szegedi zeneiskola harmonikazenekara, *Csuri Ákos* és *Juhari Ágota* párosa és a

Radnóti Miklós Gimnázium néptánccsoportja.

Az országos diáknapok új formában lebonyolított kategóriánkénti versenyein részt vevő fiataljaink közül a szakmai zsűri a következő produkciókat értékelte különdíjjal: a szólóének, szólóhangszer kategóriában *Gelencsényi Krisztina* énekest, a Szegedi Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola tanulója, *Teszary Tamás* ütőhangszerest, a Tömörkény István gimnázium és szakközépiskola tanulója, a *Makói József Attila Gimnázium* népzenei együttesét és a Szegedi Liszt Ferenc Zeneiskola harmonikazenekarát *Luczky Uros* vezényletével; a néptánc kategóriában *Csuri Ákos* és *Juhari Ágotát*, a Szegedi Radnóti Miklós Gimnázium tanulóit, a Makói József Attila Gimnáziumból *Kukucska András* és a Juhász Gyula Szakközépiskolából *Kis Rita* párosát, valamint a szegedi Radnóti gimnázium néptánccsoportját; a verseny és prózamondás, irodalmi színpadok kategóriájában *Széles Lászlót*, a Szentesi Horváth Mihály Gimnázium tanulója, valamint *Alföldi Róbertet*, szintén a Horváth Mihály Gimnáziumból. A Csongrádi *Batsányi János* Gimnázium tanulója, *Posta István* vezetésével, szintén különdíjat érdemeltek.

A diáktanács különdíját *Horváth Gábor*, a Szentesi Horváth Mihály Gimnázium tanulója és a gimnázium III/B. osztálya kapta, valamint a négy kategóriában induló *Nagy Erika*, aki a Horváth Mihály Gimnáziumból jött Pécsre és *Bálint Ilonát*, a Radnóti Miklós Gimnázium néptánccsoportjának hegedűse érdemelte ki megyénk képviselőjéül.

Gratulálunk! A résztvevők már hazautaztak, s megérdemelten pihennek. Legjobbaink a Budapesten rendezett országos gálán mutatják be ismét műsorukat.

Sziklamászók találkozója

Az ünnepélyes eredményhirdetéssel — a Lillafüred szomszédságában levő felsőhámosi sziklafalalnál vasárnap befejeződött a III. Hámori boulder, az akrobatikus sziklamászók nemzetközi találkozója és versenye. A legjobb osztrák, cseh-szlovák, japán, lengyel, NDK-beli, olasz és természetesen hazai sziklamászók két napon át vetélkedtek hat kijelölt útvonalon, a 60 méter magasságú, függőleges, szinte teljesen beton-símosságú sziklafalakon. A versenyzők semmiféle segédeszközt nem használhat-

tak, csupasz kezükkel, lábukkal keresték meg a sokszor resnyí kapaszkodókat, természetadta fogódzókat, hogy elérjék a kijelölt magassági pontokat.

A III. Hámori boulder győztese *Tomas Cada* cseh-szlovák akrobatikus sziklamászó lett, aki az elmúlt évben is megnyerte a bükki versenyt. A legeredményesebb hazai versenyző *egri Kiss Gábor*, a nyiregyházi alpin klub tagja.

Vasárnap búcsúzóul vídám jelmezben bemutatott tartottak a versenyzők a sziklafalalnál.

Nosztalgia és útkeresés

A filmnapok kísérő rendezvényeként nyílt meg a JATE klubjának folyosóján *Török István* festménybemutatója. A szabadkai moziüzemi vállalat reklámfestője — amolyan címek nélküli profi, vagyis igazi amatőr! — *nyegedzázad alkotói törekvéseiből mutat be keresztmetszetet*. Egy pillanatilag nem tagadja meg múltját, azt, hogy csurgói parasztközeg bocsátotta útjára. S vállalja, hogy nem-csupán festő, de példamutató közművelődési tevékenységet is folytató: a 60-as években a csurgói művésztelep alapítása fűződik nevéhez, a közelmúltban pedig elgondolásai alapján alakult meg a Q elnevezésű képzőművészeti csoport, melynek tagjai a ludasi tó partján, egy megürült iskolában lettek otthonra.

Török István kezdetben a *környezet mikrovilágának reális ábrázolójaként* jelentkezett, majd a *fakturajátékok*, a felületek sajátos, részint az anyag öntörvényű mozgásából, részint az alkotói indulatból kialakult, göcsörtös hullámzásai jelentették a tovább-

lépés lendítő erejét. Madezvényeként nyílt meg a pusztuló tanyai világ, a falusi tájak, a parasztemberek. A 70-es években *refajta hiperrealista-szürrealista keveredés* figyelhető meg nosztalgiával átított képein. Ebből az időből való a kukoricatáblába helyezett régi fotográfiát, vagy az omladozó tanyából szemlélt megváltozott táját ábrázoló festménye. Természeteszeretete a környezet-szennyezés aktív ellenségévé avatta, jó néhány képén áll ki e probléma megoldása mellett. A zentai művésztelep tagjaként részt vesz az évenként megadott témák megvalósításában, ezek közül most a 81-es anyagot hozta magával: a gyermekkorából ismert *paprikatermesztés új szempontú megközelítését*. A legfrissebb alkotói szándékok a *Nosztalgia fekete négyzetben* című képén érhetőek tetten, amelyek legmagasabb szinten összegzik gazdag és tartalmas festői pályáját, a múlt iránti őszinte ragaszkodást, és a megújulási akaratot.

T. L.